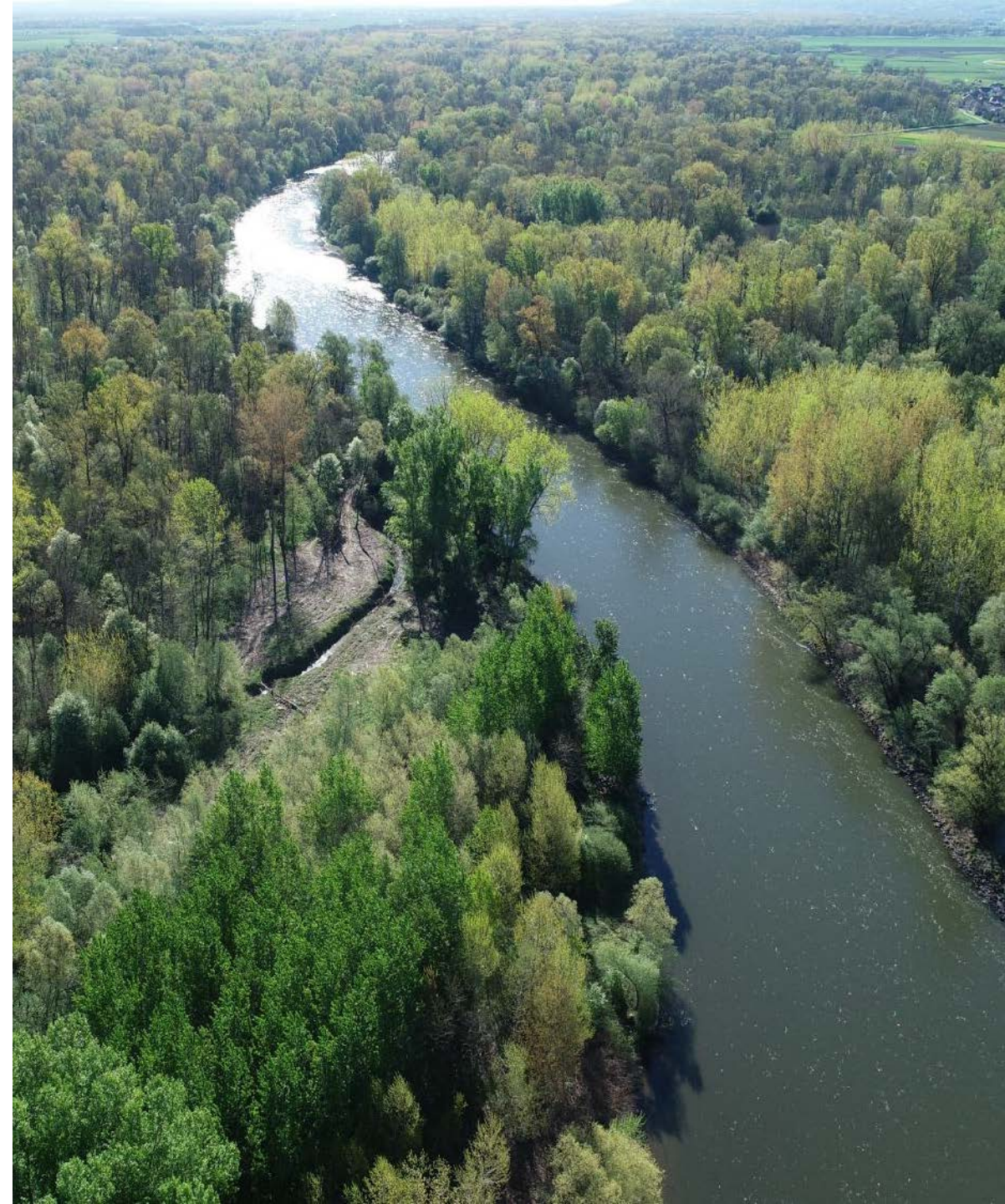

Vključevanje ciljev in ukrepov PUN 2023 - 2028 na področju upravljanja voda

dr. Mojca Hrovat, Direkcija RS za vode

www.natura2000.si

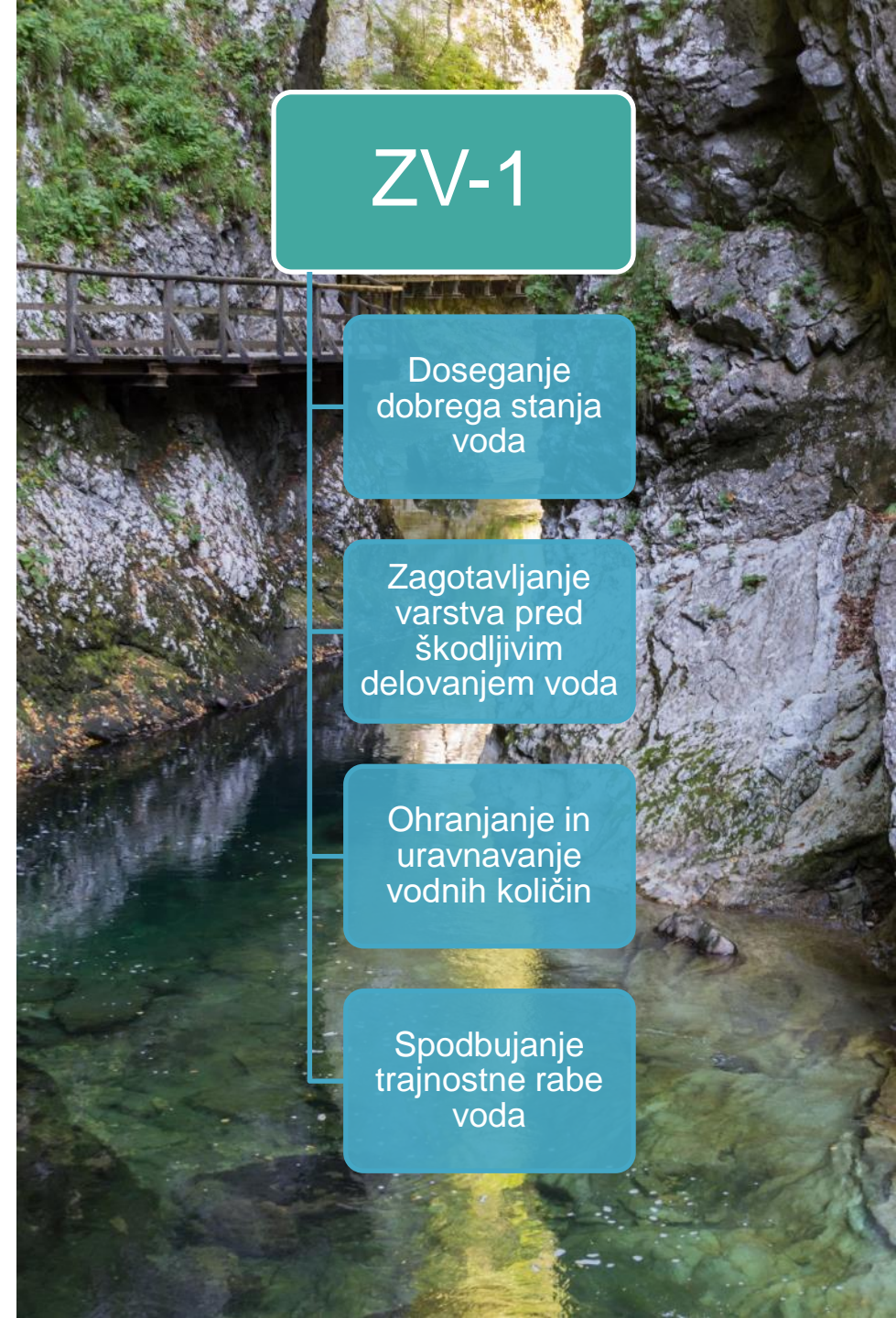
Kljub majhnemu deležu vodnih površin (1 %) v območjih Natura 2000 je kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, ki so odvisni od vode, kar **135**.

Zato je upravljanje voda pomembno za njihovo ohranjanje.

Vključevanje varstvenih ciljev in ukrepov PUN 2023- 2028 v področje upravljanja voda

- PUN varstveni cilji in ukrepi se vključujejo v segmente upravljanja voda
- PUN varstveni cilji se vključujejo s PUN varstvenimi ukrepi določenimi za sektor upravljanje voda

ZV-1

Doseganje
dobrega stanja
voda

Zagotavljanje
varstva pred
škodljivim
delovanjem voda

Ohranjanje in
uravnavanje
vodnih količin

Spodbujanje
trajnostne rabe
voda

Vključevanje varstvenih ciljev in ukrepov PUN 2023-2028 v področje upravljanja voda

Vključevanje ciljev

PUN 2023-28

Priprava načrtov (NUV III, NUMO II, NZPO II)
Programi del (npr. sanacije, monitoring)
Investicijski projekti
Letni programi vzdrževalnih del
Akti o podelitvi vodne pravice /
koncesijske pogodbe ali akti o plovbi

Način vključevanja ciljev

PUN 2023-28

- Preko naravovarstvenih smernic in mnenj (ZRSVN)

Odgovorni nosilci

- Izdelovalci načrtov
- Izdelovalci programov
- Izdelovalci posameznih aktov
- Imetniki vodnih pravic
- Javni zavodi, parki
- Občinske javne službe

Struktura PUN 2023-2028 za področje upravljanja voda

- Varstveni cilji PUN so po območjih Natura 2000 navedeni v Prilogi A »Podrobni varstveni cilji Programa upravljanja območij Natura 2000 2022–2028«
- Varstveni ukrepi PUN v Prilogi B »Ukrepi Programa upravljanja območij Natura 2000 2022–2028«
- PUN varstveni ukrepi in usmeritve so navedeni pod preglednico »upravljanje voda«

PUN 2023-28

Priloga A
Varstveni cilji
PUN 2023-28

Priloga B
Varstveni ukrepi
PUN 2023-28

Varstveni ukrepi PUN 2023-28 za področje upravljanja voda

- 3728 varstvenih ukrepov PUN 2023-28 za področje upravljanja voda
- 14 »skupin« varstvenih ukrepov PUN 2023-28

PUN 2023-28

ZA UPRAVLJANJE VODA

(14 »skupin« varstvenih ukrepov PUN)

• vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja voda in programe del na vodotokih z načrtovanjem sektorskih ukrepov in v izvajanje posegov

• vključiti varstveni cilj v akte o podelitvi vodne pravice
• nadaljevati redni monitoring voda ARSO

• vključiti izvir v redni monitoring voda ARSO

• vključiti lokacijo v redni monitoring voda ARSO

• urediti predpise, ki določajo standard kakovosti nitratov v vodi na krasu

• vključiti doseganje varstvenega cilja v Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda

• zakonsko določiti stopnjo čiščenja in mejne vrednosti za izpuste čistilnih naprav, ki vplivajo na kraške vodonosnike

• uskladiti mejo vodnih zemljišč s stanjem v naravi

• uskladiti mejo vodnih zemljišč s stanjem v naravi glede na odkupe v projektih

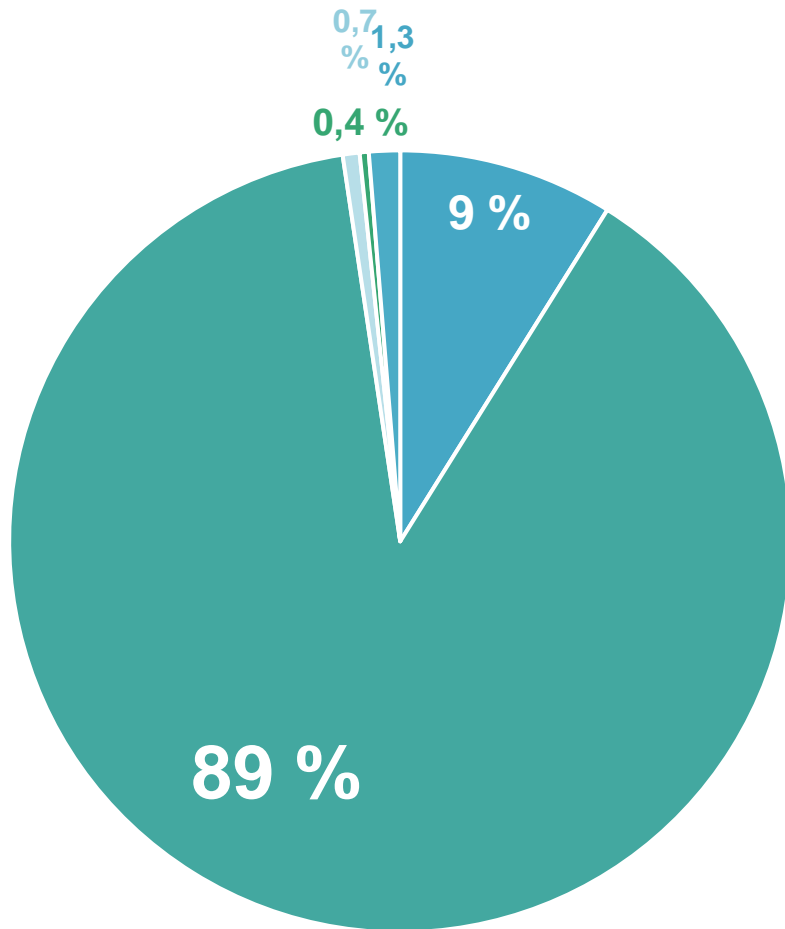
• vključiti varstveni cilj v letne programe vzdrževalnih del na vodotokih in jarkih

• dopolniti koncesijsko pogodbo

• celovito urediti prodonosnost reke

• izdelati večletni akcijski načrt upravljanja reke Drave

Varstveni ukrepi PUN 2023-28 za področje upravljanja voda

PUN 2023-28

ZA UPRAVLJANJE VODA

(14 »skupin« varstvenih ukrepov PUN)

- vključevanje varstvenih ciljev v akte o podelitvi vodne pravice
- **vključevanje varstvenih ciljev v načrte upravljanja voda, programe del na vodotokih in v izvajanje posegov**
- vključevanje varstvenih ciljev v programe in predpise, ki naslavlajo čiščenje odpadnih voda
- vključevanje varstvenih ciljev v monitoring in raziskave
- drugo

Varstveni ukrepi PUN 2023-28 za vključitev varstvenih ciljev PUN v načrte upravljanja voda, programe del na vodotokih in v izvajanje posegov

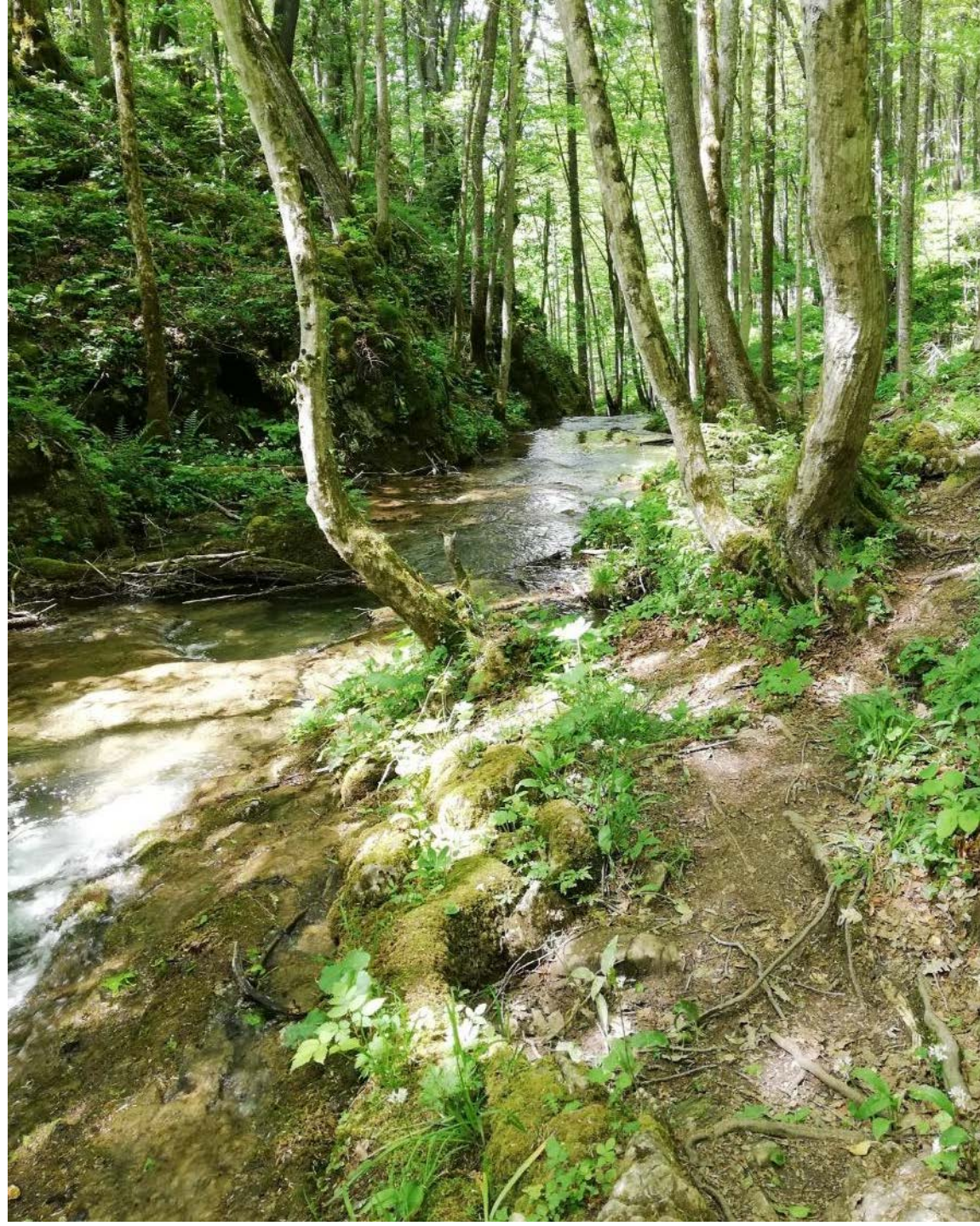
- Vključevanje preko izvajanja presoj sprejemljivosti načrtov, programov in drugih dokumentov
- Naravovarstvene vsebine se tako vključuje preko ZRSVN mnenj in naravovarstvenih smernic v postopke upravljanja voda
- Podrobnejše varstvene ukrepe PUN določijo naravovarstvene smernice in mnenja

Varstveni ukrepi PUN 2023-2028 za vključitev varstvenih ciljev PUN v načrte s področja upravljanja voda

Načrt upravljanja voda - NUV III

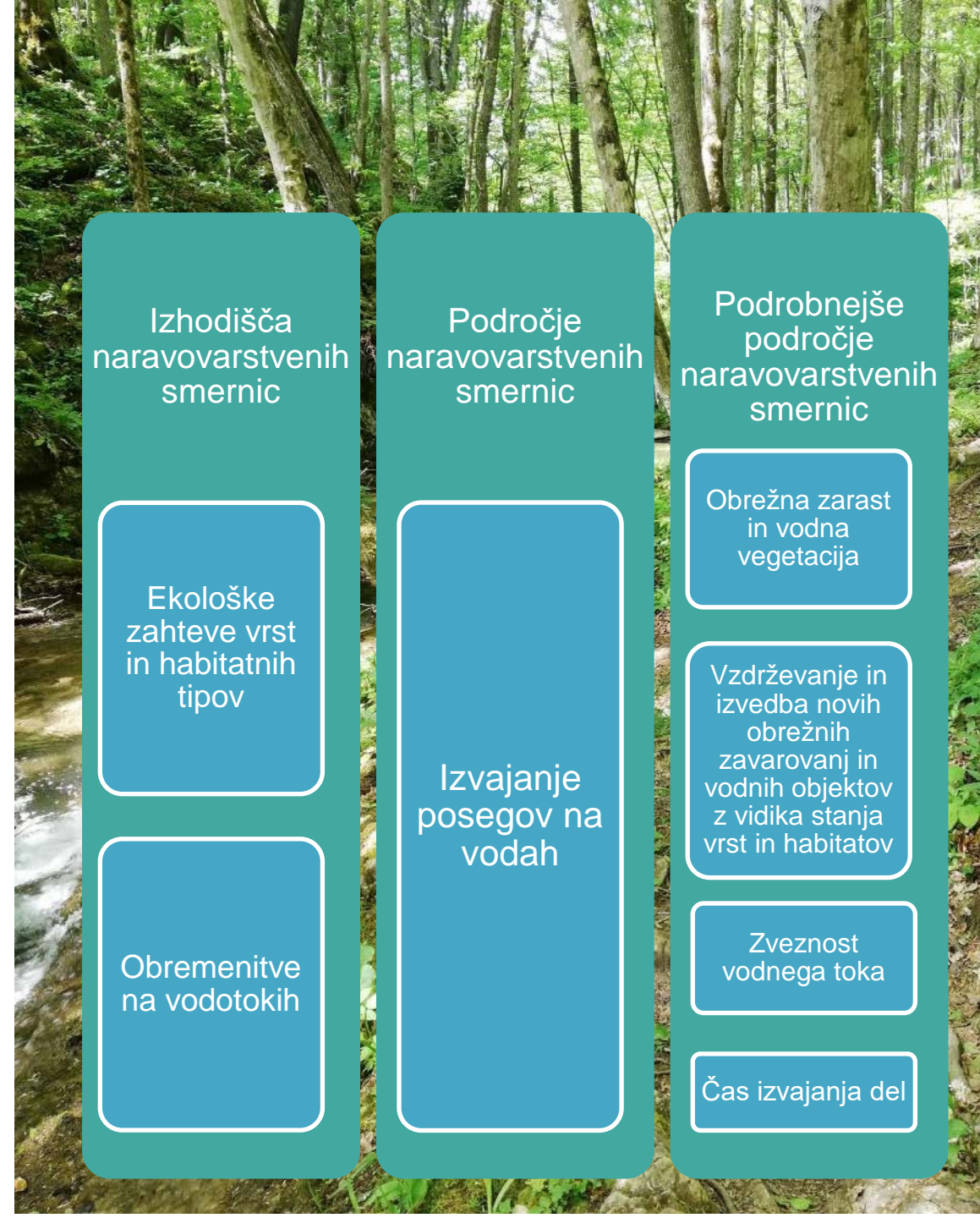
- Sprejet oktobra 2023
- Ukrepi, ki temeljijo na predpisih s področja ohranjanja narave
- Izveden CPVO – izdelava okoljskega poročila, izdana mnenja mnenjedajalcev (ZRSVN, ZZRS, DRSV...), omilitveni ukrepi za naravo

Varstveni ukrepi PUN 2023-2028 za vključitev varstvenih ciljev PUN v načrte s področja upravljanja voda

Načrt upravljanja voda - NUV III

- Predhodno vključevanje varstvenih ciljev in ukrepov PUN v NUV III preko naravovarstvenih smernic
- Nabor naravovarstvenih usmeritev po porečjih in povodjih
- Splošne naravovarstvene usmeritve za vse vodotoke določenega porečja oz. povodja
- Podrobnejše naravovarstvene usmeritve za porečja oz. povodja

Izhodišča
naravovarstvenih
smernic

Ekološke
zahteve vrst
in habitatnih
tipov

Obremenitve
na vodotokih

Področje
naravovarstvenih
smernic

Izvajanje
posegov na
vodah

Podrobnejše
področje
naravovarstvenih
smernic

Obrežna zarast
in vodna
vegetacija

Vzdrževanje in
izvedba novih
obrežnih
zavarovanj in
vodnih objektov
z vidika stanja
vrst in habitatov

Zveznost
vodnega toka

Čas izvajanja del

Varstveni ukrepi PUN 2023-28 za vključitev varstvenih ciljev PUN v načrte s področja upravljanja voda

Načrt upravljanja z morskim okoljem - NUMO II

- Sprejet dec. 2022, CPVO ni bil zahtevan
- Ukrepi, ki temeljijo na predpisih s področja ohranjanja narave, izdaja naravovarstvenih soglasij

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti - NZPO II

- Sprejet marca 2023
- Izveden CPVO – izdelava okoljskega poročila, izdana mnenja mnenjedajalcev (ZRSVN, ZZRS, DRSV...), omilitveni ukrepi za naravo

Varstveni ukrepi PUN 2023-2028 za vključitev varstvenih ciljev PUN v programe del na vodotokih in v izvajanje posegov

Podrobnejše naravovarstvene usmeritve za porečja oz. povodja

<https://www.gov.si teme/program-ukrepov-upravljanja-voda/>

PRILOGA 1: Naravovarstvene usmeritve za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih na vodnem območju Donave

PRILOGA 2: Naravovarstvene usmeritve za namen podrobnejšega načrtovanja in izvajanja posegov na vodotokih na vodnem območju Jadranskega morja

- 1) Letni programi vzdrževalnih del na vodotokih
- 2) Sanacijski programi
- 3) Investicijski projekti

Splošne smernice s področja upravljanja z vodami

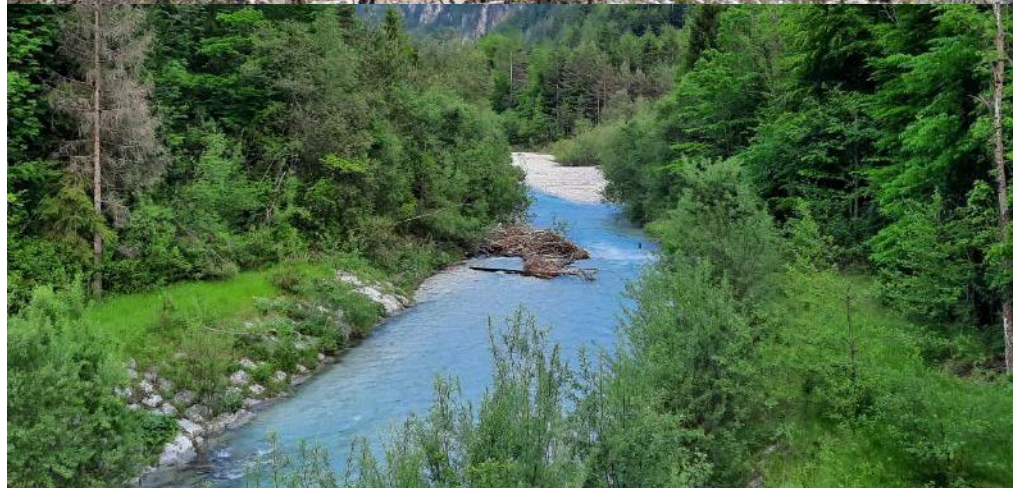
<https://www.gov.si/zbirke/storitve/presoja-prostorske-in-okoljske-dokumentacije/>

Usmeritve za načrtovanje ureditev na vodnih in priobalnih zemljiščih vodotokov z vidika preprečevanja poslabšanja ekološkega stanja voda (Priloga 6)

Letni programi vzdrževalnih del na vodotokih in povezava z naravovarstvenimi cilji

- Pripravlja DRSV
- Vključevanje aktivnosti odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst rastlin in odpadkov
- Ustaljen protokol vključevanja naravovarstvenih usmeritev usklajen z ZRSVN
- Pridobitev smernic ZRSVN v fazi priprave in vključitev v letne programe vzdrževalnih del
- Pred samo fizično izvedbo se za konkreten poseg pridobi tudi dovoljenje za poseg v naravo

Protokol vključevanja naravovarstvenih usmeritev v programe vzdrževalnih del na vodotokih

• Letni programi 2024:

v pripravi, pripravljeni za posredovanje v pridobitev naravovarstvenih smernic na ZRSVN

cca 1 MESEEC

cca 1 MESEEC

cca 1 TEDEN

PRIPRAVA OSNUTKA LETNIH PROGRAMOV (SO DRSV in GJS DRSV)

1. DRSV: NAJAVA IZDELAVE LETNIH PROGRAMOV SO DRSV

PRIČETEK PRIPRAVE LETNIH PROGRAMOV

DRSV: skladno s postopkom CPVO

Izhodišča za pripravo letnih programov:

- poročila rečno nadzorne službe (GJS DRSV),
- razpoložljiva finančna sredstva.

Pri pripravi letnih programov se upošteva:

- naravovarstvene usmeritve NUV II in naravovarstvene smernice za letne plane iz preteklih let,
- pogoje iz že izdanih naravovarstvenih soglasij in dovoljenj za poseg v naravo,
- usmeritve ZZRS,
- usmeritve kulture.

DELOVNI OSNUTEK LETNIH PROGRAMOV (besedilni del in grafični sloji)

DRSV: obvestilo

2. DRSV: OBVESTILO SEKTORJU ZA CPVO-MOP O NAMERI ZAČETKA PRIPRAVE LETNIH PROGRAMOV

SODELOVANJE MED SO DRSV IN OE ZRSVN

USKLAJEVANJE LETNIH PROGRAMOV Z NARAVOVARSTVENIMI CILJI (SO DRSV, GJS DRSV, OE ZRSVN, ZZRS in „KULTURA“)

2. rezultat usklajevanja SO DRSV in OE ZRSVN

Uskladitev vsebin programov na podlagi sestankov in po potrebi terenskih ogledov.

Na podlagi sestankov OE ZRSVN pripravi potrebne usmeritve (osnutek naravovarstvenih smernic) za letne programe, ki jih SO DRSV na podlagi skupnih usklajevanj vključijo v letne programe.

1. rezultat usklajevanja DRSV in ZRSVN

USKLAJENI LETNI PROGRAMI (besedilni del in grafični sloji)

DRSV: formalno posredovanje

Letni programi vsebujejo DOKAZILA O USKLAJEVANJU z ZRSVN, ribiči in kulturo (ki so priloga programov).

Dokument je podpisan s strani SO DRSV in GJS DRSV.

USKLAJENI LETNI PROGRAMI Z NARAVOVARSTVENIMI SMERNICAMI (besedilni del in grafični sloji)

DRSV: formalno posredovanje

Letni programi vsebujejo DOKAZILA O USKLAJEVANJU z ZRSVN, ribiči in kulturo (ki so priloga programov).

3. SO DRSV: POZIV OE ZRSVN K USKLAJEVANJU VSEBIN LETNIH PROGRAMOV Z NARAVOVARSTVENIMI CILJI (v vednost OsrE ZRSVN)

4. DRSV: NABOR/SPISEK „PROBLEMATIČNIH“ UKREPOV/POSEGOV

posredovanje

Ločena obravnava ukrepov/posegov, katerih način izvedbe z vidika naravovarstva ni sprejemljiv (z jasnimi obrazložitvami za/proti, posledicami...) -> potrebna je odločitev za vsakega od ukrepov/posegov ali skupine ukrepov/posegov o možnostih nadaljnega reševanja konfliktov med cilji (vode/narava).

POSREDOVANJE NABORA/SPISKA OsrE ZRSVN

sodelovanje med DRSV in OsrE ZRSVN

KONČNA ODLOČITEV

V primeru nujnosti izvedbe je možno novo rešitev iskati v okviru investicij – pri tem je potrebno definirati finančni vir. Potreben je tudi dogovor o postopku presoje o sprejemljivosti za vsak objekt posebej.

Možnosti iskanja rešitev tudi skozi IP Life Narava.

5. DRSV: FORMALNO POSREDOVANJE OsrE ZRSVN z „vlogo za pridobitev naravovarstvenih smernic“

V primeru ustrezne uskladitve med SO DRSV in OE DRSV, sledi s strani OsrE ZRSVN še formalno posredovanje naravovarstvenih smernic s pojasnilom o vključevanju le-teh v usklajene osnutke letnih programov.

6. FORMALNO POSREDOVANJE NA MOP V „CPVO POSTOPEK“

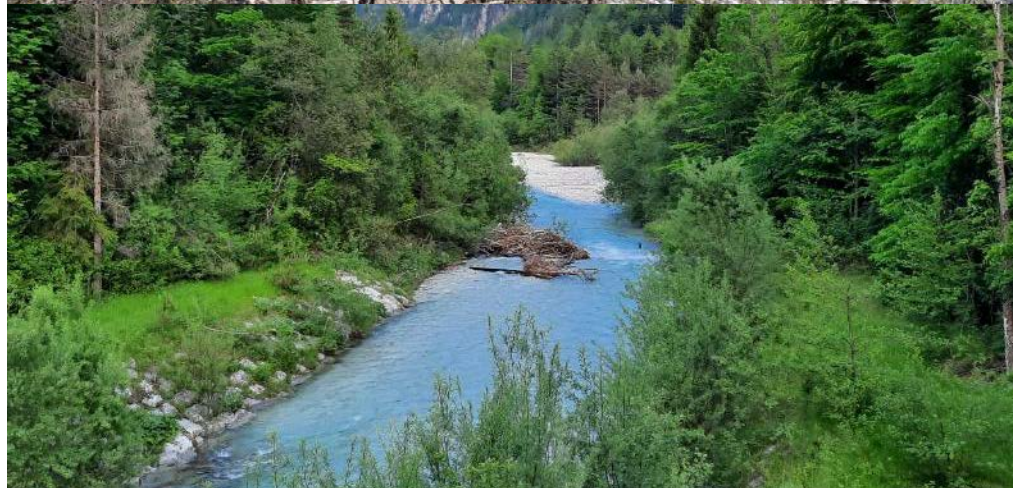
ODLOČBA O CPVO

Sanacijski programi in povezava z naravovarstvenimi cilji

- Pripravlja MNVP
- Pridobitev naravovarstvenih smernic ZRSVN
- Načrtovanje 2024:

Sanacije po avgustovskih poplavah 2023:

1. Opredelitev sistemsko povezanih ukrepov po poplavah na izbranih porečjih oz. vodotokih – določitev razlivnih območij, (ponovne) aktivacije razlivnih območij, območij suhih zadrževalnikov in ureditev strug
(povezovanje s prostorskim načrtovanjem – DPN, OPN),
2. uskladitev območij sanacij in načina sanacij

Investicijski projekti in povezava z naravovarstvenimi cilji

- Pripravlja DRSV
- Ustaljeni postopki priprave projektne dokumentacije in pridobitve gradbenega dovoljenja
- Pridobivanje projektnih pogojev in mnenj ZRSVN, ZZRS in ostalih strokovnih inštitucij (npr. CKFF)
- **Udejanjanje načela NBS v projektih za zmanjševanje poplavne ogroženosti: priprava idejnih rešitev, ki temeljijo na načelu „vodi več prostora“ – NBS REŠITVE.**

Investicijski projekti in povezava z naravovarstvenimi cilji

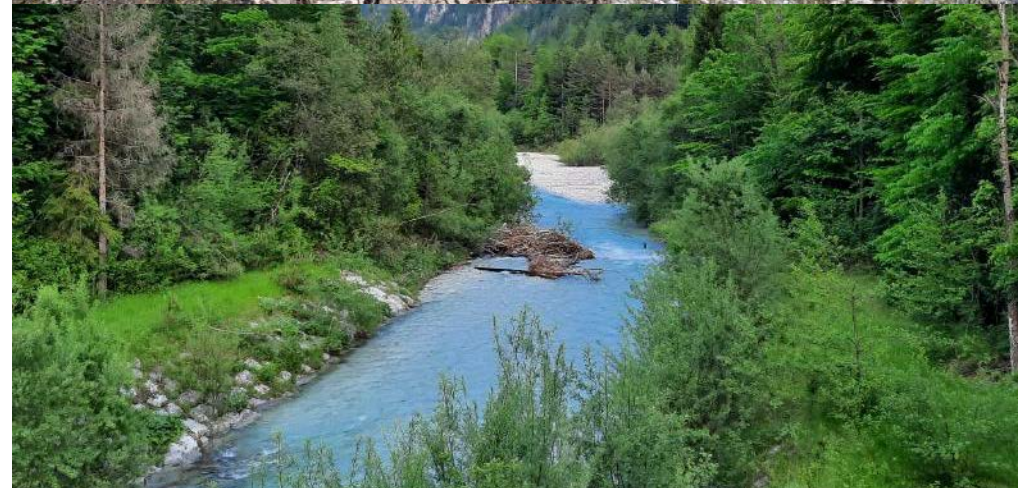
- **NBS REŠITVE – kaj so in zakaj so pomembne?**

- celovite rešitve, pri čemer se upoštevajo okoljski cilji (stanje voda, narava) in cilji trajnostnega razvoja
- zasnovane na podlagi poznavanja delovanja narave, naravnih procesov in značilnosti, so stroškovno učinkovite in prinašajo dolgoročne koristi za družbo in okolje
- upoštevanje prioritete ukrepov – razlivne površine, celovite sonaravne rešitve – obnove vodotokov, kontunitete toka, lokalni hidromorfološki ukrepi – vzpostavitev obrežne zarasti, ribja skrivališča itd.

Investicijski projekti in povezava z naravovarstvenimi cilji

- Izvedba presoj projektov z vidika vpliva na stanje voda – hidromorfološke študije (Priloga 3 in Priloga 6 Splošnih smernic), sinergijske rešitve, določitev učinkovitih omilitvenih ukrepov, kompenzacijskih ukrepov
- Povezovanje HM študij s HH študijami – CELOVITE HHŠ (protipoplavni in hidromorfološki ukrepi)
- Priprava projektnih pogojev (pogoji in omejitve z vidika stanja voda, Priloga 6 Splošnih smernic)

Varstveni ukrepi PUN 2023-28 za vključitev varstvenih ciljev PUN v akte o podelitvi vodnih pravic

- Vključevanje naravovarstvenih usmeritev v postopkih podeljevanja vodnih pravic
- V postopku se preverja, ali je raba vode skladna z NUV, preverja se količina in kakovost vodnega dobra (Qes, stanje voda)
- Pridobitev strokovnega mnenja ZRSVN in ZZRS
- Priprava pogojev za izvajanje vodne pravice z upoštevanjem strokovnega mnenja ZRSVN in ZZRS
- Vodna dovoljenja podeljuje DRSV, koncesije podeljuje vlada s koncesijskim aktom, ki ga pripravi ministrstvo

Dobre prakse – projekti in prenos v upravljanje voda

- Primeri dobrega sodelovanja in okrepljene komunikacije
- **LIFE-IP NATURA.SI**
- Izvajanje projektov, ki naslavljajo naravovarstvene vsebine – VIPava, NaturaMura, zaDravo
- Projekti za povezovanje vsebin s področja voda in narave – goMURra, DanubeFloodplain, Danube Sediment
- NOO protipoplavni projekti – udejanjaje načela NBS

SINERGIJSKI CILJI IN REŠITVE

stanje voda

vodni režim

narava

Dobre prakse – projekti in prenos v upravljanje voda

SINERGIJSKI CILJI IN REŠITVE

stanje voda

vodni režim

narava

Prenos rezultatov v pripravo strokovnih podlag (nadgradnja Splošnih smernic – Priloga 3, Priloga 6, Priloga 7 (v pripravi), posodobitev navodil, projektnih pogojev in usmeritev ter podatkovnih zbirk

Novi projekti, prostorsko načrtovanje

